

בס"ד. יום ג', פורים קטן ה'תשל"ח*.

וקבל היהודים את אשר החלו לעשות¹, ומבאר בזה כ"ק מ"ח אדמו"ר נשיא דורנו במאמרו הידוע² שאמרו בפורים קטן (תרפ"ז) במוסקבא [אשר שנה זו היא התחלת יובל³ השני⁴ לאמירתן] דעתה בזמן הגלות הם קבלו מה שהחלו כבר בזמן דמתן תורה. וכמאמרם ז"ל⁵ על פסוק⁶ קיימו וקבלו היהודים וכו', דקיימו עתה (בימי אחשוורוש) מה שקבלו כבר בזמן דמ"ת. ומדייק בזה בהמאמר, דלכאורה הוא דבר נפלא [ומדייק בשאלתו שזהו ענין "נפלא" (ולא כלשון הרגיל ברוב המאמרים — "צלה"ב)] כי הענין (דקבלו בזמן הגלות מה שהחלו בזמן מ"ת) הוא בבחי' נפלא. וכמבואר⁷ בענין לא נפלאות גו' ולא רחוקה⁸, דרחוק וקירוב הוא בערך זל"ז, אבל נפלא מורה על ענין של הפלאה והבדלה ועד שהוא בבחי' פלא לגבי, והיינו שהוא ענין שבאין ערוך לגמרי. וכידוע⁹ (בענין הספירות) שבחי' פלא הוא בחי' הכתר, ובפרטיות בחי' פנימיות הכתר, שזהו באי"ע לגמרי לכל סדר ההשתלשלות. ומזה יובן גם בנוגע לענין הנפלא המובא בהמאמר, דבמתן תורה (כאשר החלו לעשות) היו ישראל בתכלית העילוי ובמעמד ומצב משובח, והי' אז לאחרי קריעת ים סוף ויציאת מצרים, שהם ענינים וואס האבן אַוועקגעשטעלט את כאו"א מישראל ואת כללות עם ישראל במעמד נעלה ביותר, דביצי"מ נגלה עליהם ממה"מ הקב"ה בכבודו ובעצמו וגאלם, ובשעת קרי"ס [שהוא הסיום וחותם דיצי"מ]¹⁰ ראתה שפחה על היס מה שלא ראו נביאים¹¹, ועאכו"כ תכלית העילוי דבני' בזמן מ"ת, דמ"ת הי' רק פעם אחת וכידוע¹² שמ"ת לא יהי' עוד הפעם, וגם מבואר בתניא¹³ שבשעת מ"ת כבר הי' מעין תכלית שלימות העולם שיהי' לע"ל, שהי' גילוי אלקות בראי' חושית, שמצד גילויים אלו היו ישראל בתכלית המעלה. משא"כ בזמן הגלות הוא ההיפך מזה ממש, שישראל הם בתחתית הירידה. ובפרט בזמן המן (כאשר הי' וקבל היהודים גו' קיימו גו') שבקש ח"ו להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים

* יצא לאור בקונטרס פורים-קטן — ה'תשל"ח, "עשק"מ אדר שני ה'תשל"ח".

(1) אסתר ט, כג.

(2) ד"ה וקבל היהודים — נרפס בסה"מ ה'תשי"א ע' 180 ואילך. ולאח"ז בסה"מ תרפ"ז ע' קי. ועוד. ובקונטרס בפ"ע.

(3) ראה גם ביאור ענין היובל — בשיתח י"ב תמוז תשל"ז ס"כ ואילך.

(4) ראה ג"כ בהשיחה דהתועדות זו (לקו"ש חכ"א ע' 326). שיחה הנ"ל. ועוד.

(5) שבת פח, א.

(6) שם, כז.

(7) ד"ה ועתה אם נא מצאתי גו' תרע"ח (סה"מ תרע"ח ע' רכג). סה"מ תש"ג ע' 29. ועוד.

(8) נצבים ל, יא.

(9) ראה אוה"ת בראשית לג, א. נצבים ע' א'רלה. תער"ב ח"א ע' תנו. ועוד.

(10) ראה לקו"ש ח"ג ע' 878. ח"ז ע' 270.

(11) פרש"י עה"פ בשלח טו, ב. מכלתא עה"פ.

(12) המשך תרס"ז ע' כג. תקמו. המשך תער"ב ח"א ע' שסו. ד"ה ויאמר משה תש"ט פ"ו. ובכ"מ.

(13) פרק לו (מו, א).

ביום אחד גו'¹⁴, דגזירה זו היתה קשה ביותר שהרי היתה בבת אחת על כל היהודים שבכל העולם, כי אחשוורוש מושל בכיפה הי' כדאיתא במדרש¹⁵, ולא הי' ביכולת להמלט למקום שכבר הי' אחר הגזירה כיון שהיתה ביום אחד (בכל העולם), שזהו (בגלות גופא) גלות הכי נורא.

ומבאר בהמאמר שם שתוקף (הגזירה ו) הגלות ברוחניות הי' הגזירה על ענין החינוך. וכדאיתא במדרש¹⁶ אמר (המן) אין אני שולח ידי תחלה אלא באלו התינוקות. והיינו דבכדי להפיק ח"ו זממו ומחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים רח"ל לאבדם¹⁷, הנה ההתחלה היא מאלו התינוקות של בית רבן. דהכוונה בזה היא הגזירה על כללות ענין החינוך, וי"ל שאף שבהנ"ל תשב"ר קאי על תינוק בשנים אבל מעין זה הוא גם בתינוק בעניני יהדות, הגם שהוא איש גדול בשנים ובלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר ער הגאט שוין ווייסע האָר, מ"מ במצבו בעניני תומ"צ הוא בבחי' תינוק. [נמזה גופא (שבהחינוך תלוי קיומו של עם ישראל) מובן גודל המס"נ שצ"ל על חינוך בני". שצריך למסור נפשו בכדי שיהי' אל תגעו במשיח¹⁸ אלו תינוקות של בית רבן כדאיתא במסכת שבת¹⁹, אשר זה נעשה ע"י שמכניסים את התינוקות אל מקומם הראוי, אל בית רבן, ושם גופא אופן החינוך הוא באופן של "בית (רבן)" וקבע, היינו שהתינוקות יקבלו מרבן היסוד (דעם גאנצן שטעל) על כל ימי חייהם].

ואחר כ"ז, הנה במ"ת הי' רק "החלו לעשות", ענין של התחלה בלבד, והקיום (דהתורה דמ"ת), קיימו וקבלו, הי' דוקא בזמן הגלות, ובפרט בזמן המן כשישראל היו בתכלית השפלות דגלות בגשמיות ורוחניות, שזהו ענין נפלא ביותר.

(ב) **ויובן** זה (כמבואר בהמאמר²⁰) ע"פ הביאור במ"ש²¹ שמן גו' כתית למאור, שמדייק שם²² שלא נאמר שמן להאיר כ"א שמן גו' למאור, ומבאר בזה²³ דמאור קאי על המאור עצמו, היינו מקור האור. וזהו מ"ש כתית למאור, שכאשר האדם הוא בבחי' כתית, שנשבר ונדכא, הנה אז מגיע למאור. וזה שנשבר ונדכא הוא גם כאשר בגשמיות הוא במצב של הרחבה הכי גדולה אלא שמ"מ חסר ברוחניות, בעבודתו, ויתירה מזו, דאפילו אם גם ברוחניות הוא שלם בקיום התומ"צ, ועד שהוא בתכלית העילוי וההרחבה שעובד עבודתו כדבעי לי' למיעבד²⁴, מ"מ כשיתבונן דועמך

(14) אסתר ג, יג.

(15) מגילה יא, סע"א. אסתר"ר פ"א, ד.

(16) שם פ"ז, יג (קרוב לסופו). יל"ש אסתר רמז תתרנז.

(17) ראה אסתר ט, כד"כה.

(18) דברי הימים"א טז, כב.

(19) קיט, ב.

(20) וראה ד"ה זאת תורת הבית תרפ"ט (סה"מ קונטרסים ח"א ע' לט ואילך. סה"מ תרפ"ט ע' 162 ואילך).

(21) ר"פ תצוה.

(22) ספ"ג (ע' 182).

(23) בפט"ו (ע' 193).

(24) ראה כתובות טז, א.

כולם צדיקים²⁵, וכאו"א מישראל הוא נצר מטעי מעשה ידי להתפאר (מטעיו ומעשה ידיו של הקב"ה ושבהם הוא מתפאר), ויתבונן בגדולתו של הקב"ה, הנה בכה יבכה במר נפשו, כי במה נחשבת כל עבודתו (גם אם היא בשלימות) לגבי ערכו ומדרגתו האמיתי שצ"ל נצר מטעיו ומעשה ידיו להתפאר של הקב"ה בגלוי עד שכל רואהו יכיר זה, וא"כ גם שלימות עבודתו אינה כדבעי למהוי כלל, והרי אפילו מאן דמחזה במחוג קמי מלכא הרי זה היפך החיות והמציאות²⁶, ועאכו"כ כשעבודתו אינה כדבעי, שאינה בערך למה שהי" צ"ל לפי"ע הכחות שנתנו לו. והנה כשיתבונן בגודל ירידתו ויבכה במר נפשו, יבא לידי תשובה, ועד שיגיע להיות והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה²⁷ ולמעלה יותר, שתשוב הנפש במס"נ למקורה ושרשה העליון שממנה לוקחה כו²⁸. וזהו מ"ש כתית למאור, שעיי"ז שהאדם נשבר ונדכא, בבחי' כתית [מתוך הרחבה בגשמיות ומתוך הרחבה ברוחניות, כנ"ל], הנה אז מגיע למאור עצמו, לבחי' האלקים אשר נתנה כו'.

ג) **והנה** עבודה הנ"ל להיות כביטול בתכלית בבחי' כתית פועלת אח"כ גם בהמעשה בפועל. והענין הוא, כמו שמבאר כ"ק אדמו"ר הזקן בתו"א²⁹ שהיהודים מסרו עצמן למות כל השנה כולה ולא עלה להם מחשבת חוץ ח"ו, דהפירוש בזה הוא שעמדו במס"נ בכל אופני שינויים שהיו, דזהו שנה לשון שינוי³⁰ כי השנה כוללת בתוכה כל השינויים האפשריים³¹. וע"ד הידוע³² במעלת האתרוג שדר באילנו משנה לשנה³³ שסובל ע"ע כל שינויי האוירים מד' תקופות השנה ואינו מתפעל מזה כלל ודר באילנו [שחיותו ומקום דירתו הוא באילנו, בשרשו ומקורו], ולא זה בלבד שאינו מתפעל מהשינויים אלא עוד זאת שגדל מהשינויים, כמבואר בהמשך וככה³⁴, הנה עד"ז הוא בעבודת האדם, דבכל אופני שינויי הדרגות שבעבודה, כל השנה כולה, עבודתו היא בתכלית השלימות, שלא עולה מחשבת חוץ ח"ו. ולזה מגיע דוקא כשהוא בתכלית הביטול בבחי' כתית, כי מכיון שיש אופני עבודה חלוקים מן הקצה אל הקצה כמו חסד וגבורה, לכן גם אם עבודתו בקו החסד היא כדבעי אפשר שיקשה עליו שעבודתו בקו הגבורה תהי' ג"כ באותה השלימות [ע"ד שאפילו בנוגע אע"ה, כיון שעבודתו היתה בבחי' חסד³⁵, אברהם אוהבי³⁶, נאמר עליו³⁷ עתה

(25) ישע"י ס, כא.

(26) חגיגה ה, ב.

(27) קהלת יב, ז. וראה לקו"ת ר"פ האזינו. ד"ה מים רבים שנה זו (לעיל ח"א ע' רמו ואילך).

(28) לקו"ת שם עא, ד.

(29) מג"א צז, א.

(30) עבוה"ק ח"ד פי"ט. אוה"ת מקץ שלח, סע"ב.

(31) ראה לקו"ש ח"ד ע' 1323.

(32) סידור רסד, סע"ד ואילך. המשך וככה תרל"ז פפ"ז.

(33) סוכה לה, א.

(34) הנ"ל פצ"ד.

(35) ראה אגה"ק סי"ג.

(36) ישע"י מא, ח.

(37) וירא כב, יב.

ידעתי כי ירא אלקים אתה, לאחר שעמד גם בנסיון העשירי³⁸], וע"י הביטול דכתית הנה שלימות עבודתו היא בלי שינויים בכל חילוקי אופני העבודה³⁹.

ד) **והנה**, עוד זאת מפעולות ביטול הנ"ל, דזה שמכיר שהוא בתכלית הירידה וכו' פועל עליו שגם אם עבודתו היא כדבעי מ"מ יחנך א"ע דוגמת החינוך דתשב"ר כפשוטו, כי הוא מרגיש עצמו בבחי' תינוק בעבודתו (וכנ"ל דבמה נחשב הוא לגבי אמיתיות ערכו). וענין החינוך צ"ל במס"נ (כנ"ל), וכמו שמבאר בהמאמר הנ"ל⁴⁰ המס"נ שהי' בזה בזמן מרדכי, והרי התורה היא נצחית⁴¹, שבזה ישנה הוראה [תורה מלשון הוראה, כדאיתא בזהר⁴²] נצחית לכאור"א בכל זמן ובכל מקום, שצריך למסור נפשו על ענין החינוך, הן על חינוך עצמו, כמאמר המשנה⁴³ איזהו חכם הלומד מכל אדם, דחינוך זה צ"ל בכל יום ויום במשך כל ימי חייו, שהרי בכל יום צריך לעלות בעבודתו כמאמר⁴⁴ מעלין בקודש, שגם כשהוא בבחי' קודש, דקודש מלה בגרמי⁴⁵ הוא בחי' החכמה⁴⁶ [שהוא בדרגת חכם כי אתמול כבר למד מכל אדם], הנה גם אז צ"ל עלי', שבהגיע יום חדש יהי' עביד עבידתי⁴⁵ ויוסיף ללמוד מכל אדם ויתעלה בדרגת החכמה שלו, היינו שבכל יום ויום צ"ל חינוך עצמו. וכן מובן גם מתורת הבעש"ט הידועה⁴⁷ שבכל ענין שיהודי רואה או שומע צריך לראות ולשמוע (דערוזעהן און דערהערן) ההוראה שבזה בעבודתו לקונו, היינו שבכל ענין שרואה או שומע צריך לחנך את עצמו. ועאכו"כ שצריך למסור נפשו על ענין החינוך דתשב"ר כפשוטו. ובמיוחד יש בזה חוב על הצעירים והצעירות כמו שמוסיף כ"ק מו"ח אדמו"ר במכתבו בקשר למאמרו הנ"ל⁴⁸ דהעת אומרת, אשר כל אחד ואחד מהצעירים והצעירות יחיו, הנה לא זו בלבד שהם בעצמם בחייהם הפרטים, צריכים להיות איתן וחזק בשמירת קיום המצוות מעשיות בכל הידורן כו' [ועי"ז להיות דוגמא חי' אלא עוד זאת [וגם זה עיקר] לעשות סביבה של לומדי תורה ושומרי מצוה, ועד שיראו אצלם בגלוי שהם נצר מטעי מעשה ידי להתפאר. ובכללות, חובה זו היא על כאור"א, דהרי כאור"א הוא בכלל דצעירים וצעירות כשנזכר שבכל יום ויום נעשה כברי' חדשה⁴⁹.

38) ראה לקו"ש ח"ב ע' 378.

39) להעיר מתורת הבעש"ט (צוואת הריב"ש בתחילתו. כתר שם טוב סרכ"ב) עה"פ שויתי הוי' לנגדי תמיד, שויתי לשון השתוות כל דבר שיארע לו יהי' שוה אצלו. ובד"ה באתי לגני תשט"ו (סה"מ באתי לגני ח"א ע' 50. תורת מנחם — התוועדויות חי"ג ס"ע 210 ואילך): ש"ל פירוש הפנימי בזה שגם כל המדריגות (בעבודה) צריכין להיות בהשוואה. עיי"ש.

40) פ"ג (ע' 182). פט"ו (ע' 193).

41) תניא רפי"ז.

42) ח"ג נג, ב.

43) אבות רפ"ד. וראה ג"כ ד"ה איזהו חכם תש"ב (סה"מ תש"ב ע' 123).

44) ברכות כח, א. וש"נ.

45) זח"ג צד, ב.

46) תו"א מקץ מ, ד. ועוד.

47) כתר שם טוב (הוצאת תשנ"ט) בהוספות אות רכג ואילך. וש"נ.

48) נדפס בסה"מ תשי"א ע' 215 (ובהוצאת קה"ת תשכ"ז, תשל"ח, נדפס בהוספה להמאמר הנ"ל [ולאח"ז

באגרות-קודש שלו ח"ד ע' טז ואילך]).

49) שו"ע אדה"ז אר"ח רס"ד.

והנה ע"י החינוך דתשב"ר נעשה מפי עוללים ויונקים יסדת עוז גו' להשבית אויב ומתנקם⁵⁰, וכמו שמבאר בהמאמר הנ"ל⁵¹ דהאויב הוא שונא הגלוי, והנוקם הוא שונא נסתר ועולל עלילות כו' [ובעבודה הו"ע מה שאמר יעקב⁵² אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי, דההפרש בין חרב לקשת הוא שהחרב הורג את השונא שעומד אצלו בקרוב, והקשת יכול להרוג גם את השונא שעומד מרחוק⁵³, דהשונא הקרוב קאי על (גסות) הרע שהאדם יודע ומבין שהוא רע, והשונא שעומד מרחוק הוא דקות הרע שאינו יודע ממנו כו'. והעברת האויב ומתנקם הוא ע"י העבודה דחריב וקשתי, כמבואר בהמאמרים⁵⁴ בענין החמשה כלי זיין המנויים במשנה דשבת⁵⁵].

(ה) **והנה** הכח לעבודה הנ"ל הוא ע"י משה רבינו. כמבואר בהמאמר הנ"ל⁵⁶ דזהו מ"ש ואתה תצוה את בני ישראל גו', דתצוה הוא לשון צוותא וחיבור, ואתה קאי (בפשש"מ) על משה, ואתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא, שבכל א' מישראל ישנו מבחי' משה כדאיתא בתיקוני זהר⁵⁷ והובא באגרת הקודש לכ"ק אדמו"ר הזקן⁵⁸, ובכל א' הנה בחי' משה שבו היא בגלוי עד שמשו"ז יראה מילתא זוטרתי היא⁵⁹ לגבי' כדאיתא בתניא חלק ראשון⁶⁰, ובחינת משה שבכל אחד מישראל מחברת באופן דצוותא וחיבור (תצוה) את⁶¹ שרש הנשמה⁶² להנשמה המלוכשת בגוף ועם נה"ב וגופו וחלקו בעולם, ונותנת כח שיהי' כתית למאור, שמזה שנדכא ונשבר מצד ירידת הנשמה לעוה"ז התחתון שאין תחתון למטה ממנו⁶³, שזהו ירידה עצומה, כי אפילו כשעוה"ז הוא בתכלית השלימות נקרא בירא עמיקתא⁶⁴, דמזה מובן שעצם הדבר שהנשמה ירדה לעוה"ז הוא ירידה גדולה. ומצד הירידה, אף שהוא במצב של תכלית ההרחבה בגשמיות וגם ברוחניות מ"מ כמה נחשב הוא לגבי מעמדו ומצבו האמיתי (שלפני הירידה) שהוא בבחי' בנו⁶⁵ יחידו של ממה"מ הקב"ה (כידוע המשל

(50) תהלים ח, ג.

(51) פ"ב (ע' 181).

(52) ויחי מח, כב.

(53) ראה ד"ה לא יצא האיש לכ"ק אדמו"ר מהר"ש (גדפס בקונטרס בפ"ע [קה"ת תשט"ז]) ע' 7 [ולאח"ז בסה"מ תרל"ב ח"א ע' נז]. סה"מ תרנ"ט ע' קנז. תש"ד ע' 98 ואילך.

(54) ד"ה הנ"ל שם. סה"מ תרנ"ט שם. תש"ד ע' 100.

(55) סג, א.

(56) פ"ג (ע' 183). וראה ג"כ ד"ה זאת תורת הבית הנ"ל פ"ט ואילך.

(57) תקו"ז תס"ט (קיב, א. קיד, א).

(58) ביאור לסי' ז"ך בסופו.

(59) ברכות לג, ב.

(60) פמ"ב.

(61) וראה ג"כ לקו"ש חט"ז ע' 351 ד"אתה תצוה" היינו הצוותא וחיבור דישאל (המצויים) עם העצמיות דמשה, שהוא המקשר את ישראל בעצמות א"ס.

(62) להעיר מהמבואר בתרע"ח (ע' רכד) שענין החן (שיתבאר לקמן) באדם הו"ע עצם הנשמה שלמעלה מהתלבשות (בחי' יפת מראה).

(63) תניא פל"ו.

(64) ראה חגיגה ה, ב.

(65) ראה תניא פ"ב. וראה ד"ה ועתה אם נא גו' תרע"ח (ע' ריג ואילך) — מע"ח שער דרושי אבי"ע פ"ג (ביאור העילוי דבנים אתם לה' אלקיכם).

בזה בהמשך תרס"ו⁶⁶), הנה מהכתיב (שנשבר ונדכא) נעשה למאור שמגיע להמאור עצמו כנ"ל.

ו) **וע"פ** הנ"ל יובן מ"ש וקבל היהודים את אשר החלו לעשות, דהגם שבשעת מ"ת היו ישראל בתכלית המעלה (ואז כבר ניתן הכל, כנ"ל), מ"מ הי' אז רק החלו לעשות, התחלה בלבד, כי זה הי' רק מלמעלה למטה. ואח"כ בהעבודה שבזמן הגלות, בזמן מרדכי ואסתר, כאשר הוא תוקף הגלות בחושך כפול ומכופל (וכמו שהי' בפשטות) הנה אז העבודה היא מצד התחתונים, וקבל היהודים, שזה לא הי' בשעת מ"ת. ועוד זאת, שבהעבודה שבזמן הגלות ישנו עליו לגבי שעת מ"ת, שדוקא אז נעשה הקיום בהתורה שקבלו במ"ת שהיא בבחי' החלו לעשות בלבד, כי דוקא בזמן הגלות [כפשוטו, וכן בדקות הענינים, כשמתבונן (ע"ד הנ"ל) שגם לאחר כל הענינים שפעל בעבודתו, אפילו כשהם בתכלית השלימות, מ"מ עדיין הוא בבחי' גלות (ברוחניות), כי מכיון שהקב"ה עוזרו⁶⁷ ביכולתו הוא להגיע לדרגא נעלית יותר ועד לאין ערוך, ע"ד לשון חז"ל⁶⁸ (יגעת) ומצאת שהמציאה היא שלא בערך יגיעתו והשתדלותו⁶⁹] דאז הנה כאו"א נשבר ונדכא, הנה אז מגיעים למאור עצמו.

ז) **ויש** לקשר מה שנת"ל בגודל העילוי שבעבודת התחתונים, שע"י דוקא נעשה הקיום דמה שהחלו לעשות, עם פרשת השבוע [ובזה גופא עם השיעור דהיום דיום השלישי [שענינו הוא שהוכפל בו כי טוב⁷⁰, טוב לשמים וטוב לבריות]⁷¹ — ע"פ תקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר ללמוד בכל יום מימות השבוע פרשה אחת בפרשת השבוע] ע"פ המבואר בהמאמרים⁷² ובפרט במאמר כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע שלפני ששים שנה⁷³ בפרשתנו עה"פ⁷⁴ ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך גו' למען אמצא חן בעיניך גו' כי מצאתי חן בעיניך גו' כי מצאת חן בעיני [דע"ז יהי' ונפלינו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה (דונפלינו הוא כענין נפלא שנת"ל)] דצריך להבין מהי המעלה בענין החן שמשה רבינו ביקש והפציר כ"כ ע"ז ועד שזה הי' תכלית השלימות דבקשתו, וע"י החן יהי' אח"כ ונפלינו אני ועמך, דהלא כתיב⁷⁵ שקר החן גו', והוא מפני שהחן הוא בחי' אתעדל"ע מצ"ע, ויש יתרון גדול במה שבא באתעדל"ת. ומבאר שם בזה דישנה בחי' אתעדל"ע הנמשך לאחר האתעדל"ת שזהו המשכה מבחי' עצמות א"ס שאין אתעדל"ת מגעת לשם כלל והוא רק בבחי' מתנה (והוא הנק' מתנת חנם שהוא לשון חן כו') רק שזה נמשך לאחרי שלימות

66) ס"ע שפ ואילך.

67) ראה סוכה נב, ב. תניא רפי"ג.

68) מגילה ו, ב.

69) ראה לקו"ש ח"ג ע' 810.

70) פרש"י בראשית א, ז.

71) קידושין מ, א. וראה אוה"ת בראשית לג, ב. משפטים ע' א'קנו. ועוד.

72) סה"מ תש"ה ע' 51 ואילך.

73) ד"ה ועתה אם נא מצאתי גו' תרע"ח (סה"מ תרע"ח ע' ריא ואילך).

74) תשא לג, יג, טז, יז.

75) משלי לא, ל.

האתעדל"ת, וכמו גבי מתנה דאמרז"ל⁷⁶ אי לאו דעביד ל'י נייחא לנפשי' כו' הגם שהיא בבחי' מתנה.

והנה העבודה שבזה היא [כמובן ע"פ המבואר בהמאמר שם⁷⁷], דישנו⁷⁸ ענין האמונה שבבחי' ממכ"ע אך בבחי' זו שייך שיהי' מעין זה גם בחסידי אוה"ע ועד שבישראל אפשר שבחי' ממכ"ע תהי' בבחי' ידיעה. ועיקר האמונה דנש"י הוא במדרגת סוכ"ע, דאמונה זו שייכת רק בישראל⁷⁹, דזהו מ"ש⁸⁰ שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד שזהו"ע הקבלה והאמונה בבחי' סוכ"ע ובוזה נאמר שמע ישראל דוקא שאמונה זו היא רק בנש"י [משא"כ מ"ש ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד קאי על ההתבוננות דבחי' ממכ"ע⁸¹]. וזהו ג"כ מה דאיתא בזהר⁸² דהע' דשמע והד' דאחד הן אותיות רבתי וע"י צירופם נעשה תיבת עד, ומבואר בכ"מ⁸³ דעל דבר הנגלה אין צריך ואין שייך עדות, ואפילו על מילתא דעביד לאגלווי כו' לא הצריכה התורה עדות⁸⁴, כ"א דוקא על דבר הנעלם לגמרי, בחי' סוכ"ע. וזהו מ"ש שמע ישראל וגו' אחד, דקאי על כאו"א מישאל שהם דוקא העדים המעידים⁸⁵ דהוי' אחד [עד שבכל מעמד ומצב שיהי' בעבודתו הנה כאו"א מישאל אומר שמע ישראל, כמבואר בשיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר⁸⁶], דהח' וד' דאחד מרמזים על ז' רקיעים וארץ וד' רוחות העולם והאל"ף מרמזת לאלופו של עולם⁸⁷, וישאל בעבודתם פועלים להיות אחד, היינו שממשיכים בעולם (בח' וד') את אלופו של עולם (הא'), עד שיתאחדו בדוגמא לתיבת אחד שהא' היא תיבה א' עם הח' וד' (ותוכן התיבה עצמה הו"ע האחדות), ובאופן כזה שהא' דאלופו של עולם יהי' ראש⁸⁸ והתחלת התיבה. והנה ע"י אתעדל"ת זו דעבודת ישראל בבחי' סוכ"ע (הוי' אחד), הנה ממשיכים בחי' אתעדל"ע שלפי

76) ראה מגילה כו, ב. גיטין נ, ב. ב"מ טז, א. ב"ב קנו, א.

77) דתערע"ח (ע' רכ ואילך) דבחי' החן היא בחי' ד"ע — שזהו, בכללות, בחי' הסוכב, כמבואר בד"ה וקבל הנ"ל פ"י.

וידוע (ראה לקו"ש ח"ט ע' 72 ואילך ובהערה 11 שם) שגם בהמשכות שלמעלה מהשתלשלות צ"ל עבודת האדם עכ"פ מעין ודוגמא להגילויים שלמעלה — ומזה מובן בנוגע לבחי' החן שהמשכתה היא ע"י האמונה (שלמעלה מהשתלשלות הכחות) בבחי' סוכ"ע.

78) ראה ד"ה וקבל הנ"ל פ"ה ואילך.

79) ולכן נמשך ע"י להיות ונפלינו וגו'.

80) ואתחנן ו, ד.

81) ד"ה הנ"ל פ"י. פי"ב.

82) ח"ג רלו, ב.

83) לקו"ת פקודי ד, סע"א ואילך. לקו"ש ח"ט ע' 190-1. וש"נ.

בלקו"ת שם מבואר ככפנים — דענין העדות היא בבחי' סוכ"ע. ומש"כ בלקו"ש שם בפרטיות יותר — ג' בחי': דבר הנגלה — ממכ"ע, מילתא דעבידא לאגלווי — סוכ"ע, ועדות — עצומ"ה ית', ח"ב ע' א'קמת. סה"מ תשי"א ע' 56 ואילך. ובכ"מ) שביחס דרגא הא' ה"ז נק' עצומ"ה ית'.

84) ר"ה כב, ב. וש"נ.

85) ראה במקומות שנשמנו לעיל הערה 83.

86) סה"ש קיץ ה'ש"ת ע' 12.

87) ראה לקו"ת תזריע כג, ג.

88) ראה שער היחוד והאמונה פי"ב. לקו"ת תבוא מא, ג. עט"ר תחלת.

ערך האתעדל"ת ואח"כ נמשך בחי' אתעדל"ע שלמעלה מבחי' אתעדל"ע שע"י אתעדל"ת. דבחי' אתעדל"ע הנמשכת על ידי האתעדל"ת היא בחי' שבערך לסדר ההשתלשלות, וי"ל דגם על זה קאי מ"ש⁸⁹ הנה מלאכי ילך לפניך, אך בקשת משה הי' שיהי' המשכת בחי' אתעדל"ע שלמעלה מזה שמצ"ע, ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך, ענין החן, עד שיהי' ונפלינו אני ועמך, דקאי (בספירות) על ספירת הכתר, פנימיות הכתר ועד לעצומ"ה ית'. דהגם דבחי' אתעדל"ע זו נמשכת מצ"ע היינו שאין אתעדל"ת מגיע לשם, מ"מ הרי קוב"ה לא שריא אלא באתר שלים⁹⁰, דצ"ל תחלה עבודת התחתונים באתעדל"ת והמשכת האתעדל"ע שלפי ערך האתעדל"ת ואז בהאתר שלים נמשך להיות קוב"ה שריא כמבואר בלקו"ת שה"ש⁹¹.

(ח) **וזהו** מ"ש וקבל היהודים את אשר החלו לעשות, שע"י המס"נ שבזמן הגלות, בימי מרדכי ואסתר, פעלו הקיום בהתורה דמ"ת, וכן גם בכל שנה ושנה הנה כשהימים האלו נזכרים ונעשים⁹², נמשכים כל הענינים כמו שהיו בפעם הראשונה⁹³. וידועה תורת הבעש"ט⁹⁴ דהקורא את המגילה למפרע לא יצא⁹⁵, דכשקריאת המגילה היא באופן של למפרע, היינו ענין שהי' בעבר, הנה לא יצא, כי המגילה היא הוראה בעבודת האדם בכל זמן ובכל מקום ולכל אחד ואחת, כולל ההוראה מהנ"ל, שעומדים במס"נ, ובמשך כל השנה כולה [באיזה שינויים שיהי' אינו שייך אצל יהודי שיעלה על דעתו אפילו מחשבת חוץ ח"ו, ועאכו"כ דיבור או מעשה. ומס"נ זו מביאה שיהי' ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר⁹⁶ כפשוטו, מיוסד ובהקדמת אורה זו תורה עד לויקר אלו תפילין⁹⁷, דקאי על כללות ענין המצוות, דהרי הוקשה כל התורה כולה לתפילין⁹⁸, ומחנכים בזה גם את התשב"ר, וכדאיתא במדרש⁹⁶ דמרדכי שאל אצל ג' תינוקות פסוק לי פסוקיך, וענו אל תירא מפחד פתאום ומשואת רשעים כי תבוא⁹⁹, עוצו עצה ותופר דברו דבר ולא יקום כי עמנו א-ל¹⁰⁰, ועד זקנה אני הוא ועד שיבה אני אסכול אני עשיתי ואני אשא ואני אסכול ואמלט¹⁰¹, כיון ששמע מרדכי כך שחק והי' שמח בשמחה גדולה כו'. וכן תהי' לנו, שכאור"א יעבוד עבודתו באורה ושמחה וששון ויקר ככל הענינים המפורשים בזה בדרז"ל, שכוללים כל התורה כולה, ובודאי שהקב"ה יקיים הבטחתו

(89) תשא לב, לד.

(90) זח"ג צ, ב.

(91) כג, ד ואילך.

(92) אסתר שם, כח.

(93) ראה לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.

(94) כתר שם טוב (הוצאת תשנ"ט) בהוספות אות ק.

(95) מגילה רפ"ב.

(96) אסתר ח, טז.

(97) מגילה טז, ב.

(98) קידושין לה, א.

(99) משלי ג, כה.

(100) ישע"י ח, י.

(101) שם מו, ד.

דונתתי גשמיכם בעתם¹⁰² וכל הברכות המנויות בפרשה עד שיהי' אורה ושמחה וששון ויקר כפשוטו. ומיסמך גאולה לגאולה¹⁰³, מגאולת פורים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו. דאף דלפי שעה קלה הנה אכתי עבדי אחשוורוש אנן¹⁰⁴, הנה בקרוב ממש ובעגלא דידן יבא משיח צדקנו ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, במהרה בימינו ממש.

---

(102) בחוקתי כו, ד.

(103) מגילה ו, סע"ב.

(104) שם יד, א.